

ბათუმის ბულვარის შესახებ

ბათუმის ბულვარი არის ქალაქის მთავარი და ყველაზე ვიზიტირებადი ღირსშესანიშნაობა. სარეკონსტრუქციო ჯგუფმა, რომელიც ამავდროულად კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლია, საუკუნეზე მეტია რაც აერთიანებს ქალაქის სტუმრებსა თუ ძირძველ მაცხოვრებლებს. ის მოიცავს შვიდცილომეტრიანი სასაფლაოს, ზღვისპირა პრომენადს, 4 ისტორიულ ხეივანს, ველობილიკს, ტერიტორიაზე ხარობს 40 ათასზე მეტი, სხვადასხვა ღრის დარგული ხე-მცენარე. თავის ისტორიული მნიშვნელობით და უწყვეტი განვითარების ციკლით, ბათუმის ბულვარი იქცა ჩვენი ქალაქის სავიზიტო ბარათად სადაც ყველა პოულობს თავის ადგილს.

[1] მიხეილ დალფონსი

ბათუმის ბულვარის ისტორიის საწყისებთან დგას ფრანგი დიდგვაროვანი, მეზაღე მიხეილ დალფონსი. 1885 წელს ის დაინიშნა ქალაქის მთავარ მეზაღედ და სწორედ მის სახელს უკავშირდება ბულვარის ფრანგულ სტილში განაშენიანება. ზღვისპირა პარკისა და ბოტანიკური ბაღის გაშენებასა და დაგეგმარებაში შეტანილი უდიდესი წვლილის აღსანიშნავად, ის „ბათუმის სანაპიროს ვეტილ გენიად მონათლეს“. 2012 წელს დაიდგა დალფონსის ბრინჯაოს ქანდაკება. თავისივე დარგული ასწლოვანი ევკალიპტის წინ მჯდომარე მეზაღე კმაყოფილი მხერით გაჰყურებს არემარეს.

[2] იასონ გორდემიანის ძეგლი

ბათუმის ბულვარის განაშენიანებაში უდიდესი წვლილი მიუძღვის მეზაღე-დეკორატორ იასონ გორდემიანს. მისი ხელმძღვანელობით მნიშვნელოვნად გადახალისდა ბულვარის მცენარეული საფარი, გაფართოვდა ძველი და შეიქმნა ახალი სასაფრავეები. წარმატებული საქმიანობის შემდეგ, ის გაემგზავრა საზღვარგარეთ, სასწავლებლად. 1911 წელს მან წარჩინებით დაამთავრა ვერსალის სასოფლო-სამეურნეო ნაციონალური ინსტიტუტი, მუშაობდა საფრანგეთის, ბელგიის, შვეიცარიისა და ჰოლანდიის სახალო მეურნეობებში, ასევე ევაკა მეზაღე-დეკორატორის თანამდებობა ლონდონის სამეფო ბოტანიკურ ბაღში. ევროპული გამოცდილებით აღჭურვილმა, ქართველმა მეზაღემ, სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ არაერთი მნიშვნელოვანი პროექტი განახორციელა. 2012 წელს, ბულვარში გაიხსნა იასონ გორდემიანის ძეგლი, რომელიც მიხეილ დალფონსის მსგავსად, კმაყოფილი გაჰყურებს არემარეს.

[3] ანტიკური სტილის კოლონადები

ათწლეულების მანძილზე ბათუმის ბულვარი იზრდებოდა და იცვლებოდნენ მისი ღირსშესანიშნაობებიც, თუმცა კოლონადას არასდროს დაუკარგავს აქტუალობა და ჩვენი ქალაქის ერთ-ერთ სავიზიტო ბარათადაც იქცა. ანტიკური სტილის კოლონადების პროექტი, იტალიიდან 1930 წელს, მაქსიმ გორკის დახმარებით ჩამოიტანა ბათუმელმა ექიმმა ივანე მჭედლიძემ. მშენებლობას ხელმძღვანელობდა ქალაქის მთავარი არქიტექტორი, პავლე ნადარეიშვილი ხოლო სამშენებლო სამუშაოებს აწარმოებდა საქართველოს დამსახურებული არქიტექტორი ზოგდან კირაკოსიანი. კოლონადა აიგო 1934 წელს, რამეც მეტყველებს იქვე გაკეთებული მოზაიკური წარწერა, თავიდან ბულვარის მთავარ კარიბჭედ მოსაზრებული ანტიკური კოლონადა მის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს და სახასიათო ღირსშესანიშნაობად იქცა.

[4] საზაფხულო თეატრი

1948-1949 წლებში, ბულვარში დაიდგა ულურსმწოდ ნაშენები ხის უნიკალური ნაგებობა, რომელშიც წარმოდგენები და კონცერტები იმართებოდა. 1998 წელს ის დაინგა ხოლო 2013 წელს ბათუმის საზაფხულო თეატრის ანალოგი დაუბრუნდა ქალაქს და ჩაება კულტურულ ცხოვრებაში.

[5] იაპონური ბაღი

უნივერსიტეტის მიმდებარე მოედანზე, 1020 კვ.მ-ზე გაშენებულია იაპონური ბაღი. აქ თქვენ იხილავთ მინიატურულ ტბას, დეკორატიულ გადასასვლელ ხიდს, უნიკალური აღმოსავლური კულტურისთვის დამახასიათებელ ხე-მცენარეებსა და ფერთა გამას. იაპონური ბაღის პოვნა არ გაგიჭირდებათ, ორივე შესასვლელში სახასიათო წითელი ელფერის, იაპონური კარიბჭე დგას.

[6] ცენტრალური მოცეკვავე შადრევანი

გამოჩენილი ქართველი არქიტექტორის, გიორგი ერქომაიშვილისა და სომეხი ინჟინრების გაერთიანებული ძალებით 1977 წელს ბულვარის მთავარ შესასვლელში დამონტაჟდა სამი ფერადი შადრევანი. მიმდებარე ტერიტორია მალევე იქცა ბულვარის ყველაზე ცოცხალ ნაწილად. 2007 წელს შადრევანს ჩაუტარდა მასშტაბური რეკონსტრუქცია, დღეს ის უკვე მუსიკის თანხლებით, რიტმულად აცხებს ბულვარში არსებულ გარემოს. „სალამურიანი ბიჭების“ ცვილის ქანდაკებებით გარსშემორტყმული მუსიკალური შადრევანი ერთ-ერთი ყველაზე მიმზიდველი ადგილია ტურისტებისთვის.

[7] კაფე ფანტაზია - „რვაფეხა“

ჩვენს ქალაქში მოზაიკური ხელოვნების არაერთი ნიმუში შემორჩა, რომელთაგან ყველაზე საინტერესო და მასშტაბური კაფე ფანტაზიაა, საზოგადოებისთვის ასევე ცნობილი სახელით „რვაფეხა“. ეს არის ფუნქციური ქანდაკება ბათუმის ბულვარში, რომელიც 1981 წელს გაიხსნა. მხატვარ მურაბ კაპანაძის ესკიზით შექმნილი საინტერესო ფორმის ღია კაფე-ბარი 37 წელი ფუნქციონირებდა და ზღვისპირა ქალაქის სავიზიტო ბარათად იქცა. დღესდღეისობით ის სკულპტურულ ნამუშევრად აღიქმება, თუმცა მიმდინარე სარეაბილიტაციო სამუშაოების დასრულების შემდეგ, ისტორიული ნაგებობა პირვანდელი სახით დაგვიბრუნდება და ჩაებმება ქალაქის ცხოვრებაში.

[8] მაგნოლიების ალეა

ძველი ბულვარის პირველი ალეა „მაგნოლიების ალეის“ სახელით არის ცნობილი. ნინოშვილის ქუჩიდან პირველივე სასერიზო ბილიკი დაახლოებით ვილომეტრის სიგრძისაა მას სხვადასხვა ზომის მაგნოლიები ამშვენებენ. ამ მარადმწვანე მცენარეს განსაკუთრებული ადგილი უკავია ჩვენი ქალაქის „ავთენტურ რუკაზე“. ბულვარში სამი საუკუნის მანძილზე ირგვებოდა ეს ულამაზესი მცენარე და მისი პირდაპირი გაგებით თავბრუდამხვევი სურნელება ბულვარის განუყოფელი ნაწილია.

[9] პალმების ალეა

ბათუმში ხშირად გვხვდება სუბტროპიკული, მარადმწვანე ხე-მცენარე პალმა. ბულვარში მას ცალკე ალეა ეთმობა, რომლის გაშენებაც 2003 წელს დაიწყო და დასრულებული იქნა 2006 წელს მიიღო. ალეის სიგრძე 4,7 კილომეტრია და ის ბულვარის მთლიან სანაპირო ზოლს მოიცავს.

[10] ღია კორტები ბულვარში

ჩვენს ბულვარში, უკვე წლებია ფუნქციონირებს ევროპული სტანდარტების შესაბამისი, ღია კორტები. აქ იმართება სხვადასხვა დონის სანერთამორისო ტურნირი, ყოველდღიურად ვარჯიშობენ სპორტსმენები. აქტიური დასვენების მოყვარულებს შეუძლიათ ესტუმრონ ჩოგბურთის მიედანს და ზღვისპირა პარკის ულამაზეს ნაწილში დაკავდნენ საყვარელი სპორტით.

[11] შექერა

ბათუმის შექერის პირველი ნაგებობა ჯერ კიდევ 1863 წელს ბულვარის დაარსებამდე აუგიათ. 1882 წელს ფრანგი ინჟინრების პროექტით, ის გადაკეთდა და უკვე 155 წელია მავ მოსულ გემებს აძლევს მინარეულებს. მისი ნათება 14 საზღვაო მილს აღწევს. საუკუნოვანი ისტორიის გარდა, შექერას გააჩნია უნიკალური მდებარეობა, სადაც გრძედისა და განედის 41 გრადუსიანი პარალელი ეთხვევა ერთმანეთს. ბათუმის შექერის ნაგებობაში ასევე განთავსებულია ჰიდროგრაფიული სამსახური, სადაც სინოპტიკოსები 24 საათის განმავლობაში მორიგეობენ და მეტეო პირობებს ავვირდებინან. თავისი დროის, ხანწინრო ხელოვნების პროგრესული ნიმუში ჩვენი ქალაქის ერთ-ერთი სიმბოლოა.

[12] იახტ კლუბი

იახტ-კლუბი „ემშავის ბორბალის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე მდებარეობს, ექსტრემალური დასვენების მოყვარულებს, აქ შეუძლიათ იჭირაონ პარაპლანი და სიმაღლიდან დატკუნენ შავი ზღვის ხედებით. ასევე თქვენ შეგიძლიათ „გაისეირნოთ“ ზღვაში პატარა, კომფორტული იახტების მეშვეობით.

[13] დელფინი თუ ვეშაპი?

ბულვარის ცენტრალურ შესასვლელში დგას საკმაოდ უცნაური და საინტერესო დიზაინის შენობა, რომელიც ზოგიერთს დელფინს მოავლენს ხოლო დიდი ფანტაზიის მქონე ვიზიტორები ვეშაპის სილუეტსაც კი გამოკვეთენ ხოლმე. სინამდვილეში ეს შენობა არის ქორინების სახლი. თუ კი ბულვარის რომანტიულმა ატმოსფერომ და საღამო ხანს გასეირნებაში მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება მიგადებინათ, ხელის მოსაწერად შორს წასვლა არ მოგიწყობს.

[14] ანბანის კოშკი

ბულვარში, „საოცრებათა პარკის“ ტერიტორიაზე აღმართულია 130 მეტრის სიმაღლის „ანბანის კოშკი“. კოშკის დიზაინის შთაგონება დნმ-ის სტრუქტურაში ჩაბეჭდილი ქართული ანბანია, რომელიც ყოველთვის იკავება განსაკუთრებულ ადგილს ჩვენი ერის ცნობიერებაში. ორი სპირალური ხაზი, 4 მეტრის სიმაღლის 33 ასოსთან ერთადაა აზიღული კოშკის გარშემო. ამგვარად, იდეის ავტორებმა ქართველი ხალხის ეთნიმოლოგიის ჩვენება, ძალზედ ორიგინალური ხერხით შეძლეს. თვინველი არქიტექტორის ალბერტო დომინგო ვაბოს პროექტით შექმნილი, ესპრესიონისტული ნაგებობა, საზღვაო სანაპიროდან ჩრდილოეთით მდებარეობს. ხელსაყრელი ადგილმდებარეობა, კოშკის სტუმრებს აძლევს საშუალებას, ბოლო სართულზე მდებარე ობსერვატორიიდან, თვალი ადევნონ ულამაზეს პანორამულ ხედებს ან ერთი სართულით ქვემოთ დატკუნენ ქართული სამზარეულოს მრავალფეროვნებით, მორავ რესტორანში, რომელიც 60 წუთის მანძილზე ერთ სრულ ბრუნს ასრულებს.

ბათუმის ბულვარის ქვესტები

ტურისტულ რუკაზე ყველაფერი დატანილი რომ იყოს, მოგაურთობა მოსაწყენი და ერთფეროვანი გახდებოდა. ჩვენ გთავაზობთ შექმნათ თქვენი, ინდივიდუალური მარშრუტი და თავგადასავალი, ქვესტში არსებული მინიშნებების დახმარებით. იპოვეთ ბათუმის ბულვარის სიმწვანეში ჩაფხული, ნაკლებად ცნობილი ღირსშესანიშნაობები და დაინყეთ ამ ულამაზესი ზღვისპირა პარკის მეცნობა.

გაითვალისწინეთ: ქვესტებზე პასუხის პოვნა შეგიძლიათ რუკაზე მონიშნულ ყითელ სიხშირეში.

[1] ქვესტი

თავისივე დარგული, ასწლოვანი ევკალიპტის წინ მოკალათებულია შუა ხნის მამაკაცი, თავზე შლაპითა და ხელჯოხით. მისი პოვნა არ გაგიჭირდებათ, ცენტრალური შესასვლელის ტერიტორიაზე, სადაც ის ეგებება ქალაქის სტუმრებს და ბევრ საინტერესო დეტალს უყვება ბულვარის ისტორიიდან.

[2] ქვესტი

რა არის თავისუფლება? ან სად უნდა ვიპოვოთ ის? ვაკობრიობა საუკუნეების მანძილზე ცდილობს ამ შეკითხვამე პასუხის გაცემას. ვერ დაგპირდებით, რომ ჩვენი ქვესტი მას გაპოვინებთ, მაგრამ ახალი ბულვარის ტერიტორიაზე მისი ფრანგული ვარიანტი ძალზედ საინტერესო ფორმიითაა წარმოდგენილი.

[3] ქვესტი

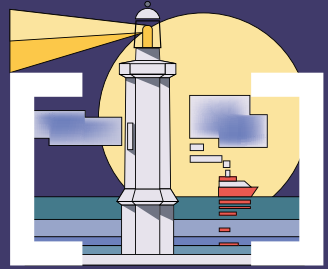
ბათუმის ბულვარში ოცნებები ხდება – ამ ამბიციურ განცხადებას მურგის უმაგრებს, ახალ ბულვარში არსებული „ოცნების სვეტი“, რომლის საპოვნელადაც თქვენ უნდა გაიაროთ 150 მეტრის სიგრძის ლაბირინთი. წესების თანახმად, ის ვინც ლაბირინთის თავსატეხს ამოხსნის და სვეტთან მივა, იქ ჩაფქირებული ოცნება აუცილებლად აუხდება!

[4] ქვესტი

ტურისტებს ბულვარში ხშირად რჩებათ პირადი წიფთები და მათ იბრუნებენ კიდევ, თუმცა ანბანის კოშკის მიმდებარე ტერიტორიაზე „მიტოვებულ ფეხსაცმელებს“, წლების მანძილზე არ გამოუჩინდა პატრონი. სამაგიეროდ ისინი პოპულარულ ტურისტულ ატრაქციად იქცნენ, სადაც ფოტოს გადაღება აუცილებელი რიტუალია ბათუმში ჩამოსულისთვის.

[5] ქვესტი

ბათუმის ბულვარის ლოგოს კონცეფციას საკმაოდ საინტერესო იდეა უდევს საფუძვლად, რომლის გამოყენაც ერთი შეხედვით, არც ისე მარტივია. მიგანიშნებთ, რომ ლოგოს შინაარსი უკავშირდება ბულვარის ერთ-ერთ მთავარ ღირსშესანიშნაობას, რომელიც იქვე გაკეთებული მოზაიკური წარწერის თანახმად 1934 წელს აიგო და ანტიკური ელფერი შესძინა შავი ზღვის სანაპიროს/ზღვისპირა პარკს.

ბათუმის
ბულვარი
1881

ტურისტული რუკა

[15] „ქალი ველოსიპედზე“

ჩვენს ბულვარში მშვიდი და რომანტიული ატმოსფერო ათწლეულების მანძილზე ყალიბდებოდა, რასაც კალსიკური სტილის შადრევნების სიმრავლემაც შეუწყო ხელი. 2012 წელს ირაკლი ჟვანიას პროექტის მიხედვით, შეიქმნა საინტერესო სტილის, უმშვენიერესი ქანდაკება - „ქალი ველოსიპედზე“, რომელიც ასევე ულამაზესი შადრევნის აუზში ჩაიდგა და სინქრონულად ჩაება ძველი ბულვარის ცხოვრებაში.

[16] ვეტერანთა კლუბი

2004 წელს, ბულვარში გაიხსნა „ვეტერანთა კლუბი“, რომელიც ჭადრაკში მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონ, ნონა გაფრინდაშვილის სახელს ატარებს. აქ ყოველ დღე, ამინდის მიუხედავად ივრიბებიან ბათუმელი „ვეტერანები“, თამაშობენ ჭადრაკს, ნარდს და განიხილავენ დღისა თუ საუკუნის მნიშვნელოვან მოვლენებს. ამ ადგილს აუცილებლად უნდა ეწვიოთ, გამოცდილი ბათუმელი ვეტერანების ღიმილი, ვინტაური ჩაცმულობა და ხელტოხების სიმრავლე, პოზიტიურ განწყობაზე დაგაყენებთ, შეიძლება სათამაშოდაც კი გამოგინვიოთ რომელიმე ძველმა კორიფემ.

[17] ზოო კუთხე

ბათუმში როგორც ფლორა ასევე ფაუნა მრავალფეროვანი სახეობებითაა წარმოდგენილი. ბულვარის შუაგულში არსებულ ზოოკუთხეში 140-ზე მეტი ბინადარია, ერთ-ერთი გამორჩეული და „ინტელექტუალური“ ფრინველი არის 15 წლის ვარხვი სახელად ბებერო, რომელიც საკუთარ სახელზე რეაგირებს და ენთუზიამით პოზირებს ტურისტების ობიექტივის წინ.

[18] ალი და ნინო

ბულვარის ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული ღირსშესანიშნაობაა, კინეტიკური ქანდაკება – „ალი და ნინო“. შვიდმეტრიანი კონსტრუქცია, 8-10 წუთის ინტერვალით ასრულებს წრიულ მოძრაობას, რომლის დასასრულსაც, ქალისა და მამაკაცის სილუეტები გეომეტრიული სიმუსტით ერთმანეთს. ქანდაკება შექმნილია აზერბაიჯანელი მწერლის, ყურბან საიდის იმავე სახელწოდების რომანის მიხედვით, ამერიკაში მოღვაწე ქართველი ხელოვანის, თამარ კვეციანის ქმნილება, არის მუდმივი მოძრაობის, სიყვარულისა და კულტურათა შერწყმის სიმბოლო, თუმცა ნებისმიერ დამთვალიერებელს, ამ უნიკალური ძეგლის ხილვისას, ინდივიდუალური გრძნობები და ემოციები ეუფლება.

[19] უკრაინული სკვერი

1970-იან წლებში, ბათუმელმა მწერალმა, ამირან შერვაშიძემ ბულვარის ტერიტორიაზე, ცნობილი მწერლებისა და პოეტების სკვერის მოწყობა განიზრახა. ამ მიზნით მან კიევიდან გამოჩენილი უკრაინელების, ლესია უკრაინკასა და ტარას შევჩენკოს ბიუსტები ჩამოიტანა. ბიუსტები დაიდგა კოლონადების მიმდებარე ტერიტორიაზე და შედეგად ბათუმში დაარსდა ჩვენი მეგობარი სახელმწიფოს, უკრაინის სკვერი. აღსანიშნავია გამოჩენილი უკრაინელი პოეტი ქალის - ლესია უკრაინკას კავშირი საქართველოსთან, სადაც მან სიცოცხლის უკანასკნელი წლები გაატარა და მათ შორის, არაერთხელ ყოფილა ჩვენი ქალაქის სტუმარიც.

[20] მოცეკვავე შადრევანი არდაგანის ტბაში

ძველი ბულვარის ტრადიციის დაცვით, ახალ ბულვარშიც არაერთი ღირსშესანიშნაობა გვხვდება. არდაგანის ტბაში დამონტაჟდა ფრანგული მოცეკვავე შადრევანი, რომელიც მნახველებს პოლოგრამით გაფორმებულ სანახაობს სთავაზობს. მიმდებარე ტერიტორიაზე მოწყობილია სპეციალური სივრცე საიდანაც ტურისტებს შეუძლიათ თვალი ადევნონ შთამბეჭდავ შოუს.

[21] ბავშვთა გასართობი სივრცე

როგორც უკვე ვახსენეთ, ბულვარში ყველა პოულობს თავის ადგილს. ყველაზე პატარა და ძვირფასი სტუმრებისთვის კოლონადების მოპირდაპირე მხარეს და ასევე ახალი ბულვარის ტერიტორიაზე მოწყობილია ბავშვთა გასართობი მოედანი სადაც ყველა პირობაა შექმნილი თქვენი პატარების ბედნიერებისთვის.

საკულტურული მრავალფეროვნება

ბათუმის ბულვარმა განვითარების არაერთი ისტორიული ეტაპი განვლო. სამი საუკუნის მანძილზე, ბულვარი იყო განსხვავებული სტილის, არქიტექტურისა თუ კულტურის გადაკვეთის ადგილი შედეგად სამივე ეპოქამ თავისი კვალი დაგვიტოვა. ბულვარში შეხვედებით როგორც ანტიკური სტილის კოლონადებს ასევე კლასიკურ ბიუსტებსა თუ თანამედროვე ხელოვნების ძალზედ საინტერესო ნიმუშებს.

სავარჯიშო სივრცე

ბულვარი კულტურულ-სარეკრეაციო ფუნქციებთან ერთად ითავსებს ჯანსაღი ცხოვრების პოპულარიზაციის მისიასაც. თუ კი უგმერელებს ქართული სამზარეულოთი მოხიბლულებმა გადანივით ფორმაში ჩადგომა, ბულვარის ტერიტორიაზე ტრენაჟორების რამდენიმე კუთხეა მოწყობილი სადაც ვარჯიშისთვის ყველა პირობაა შექმნილი.

ბათუმელო

ველობილიკი

ქალაქის მასშტაბით 23 ველო-ტერმინალია განთავსებული, რომელთა უმეტესობაც ბულვარის ტერიტორიაზეა. ნებისმიერ მსურველს, ტურიზმის საინფორმაციო ცენტრში შექმნილი ბარათის მეშვეობით შეუძლია ისარგებლოს კომფორტული, სპეციალურად სეირნობისთვის შექმნილი ფრანგული ველოსიპედით და მოიაროს ბულვარის ვრცელი ტერიტორია.

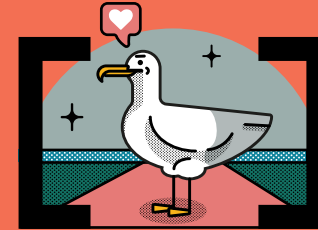

ტურისტული საინფორმაციო ცენტრი

ინფორმაციას, რომელიც ამ რუკამ ვერ დაიტია და ასევე ყველა შეკითხვაზე პასუხს მოიძიებთ ტურიზმის საინფორმაციო ცენტრში, რომელიც ბულვარის ცენტრალურ შესასვლელში მდებარეობს.

ტელ.: 577 90 90 91 / 93
ვებ: gobatumi.com

ბათუმის ბულვარი
1881

WWW.BOULEVARD.GE
მოგვყევით @BATUMIBOULEVARD

